

SZEKELY-UDVARHELY

1848-AS FUGGETLENSÉGI POLITIKAI SZÉKELY UJSÁG

Megjelen hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési ára helyben hához hordva, vagy vidékre postán
küldve: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér.
Külföldre egész évre 12 K. — M. kir. postatakarékpénztári csekk-
és kliring 10,489. sz. — Helyközi telefon 15. sz.
Mindenféle díjak Székelyudvarhelyt előre fizetendők.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETECS PAI
LAPTÖRLŐUDVOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca
31. szám, hova az előfizetések, kéziratok és hirdetések küldendők.
Kéziratokat vissza nem adunk. — Hivatalos hirdetések 100 szóig
szavankint 6, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet cm
8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. — Nyilt-ter sora 1 korona

Tiszáék merényleteinek „A végső kétségbeesés.” mélto betetőzése.

A választói javaslat érdemleges kritikája.

A „Szekely-Udvarhely” eredeti közleménye.

V.

Jogfosztást előidéző rendelkezése különben a javaslatnak a 13. §. 6-ik kezdése is, amikor kimondja, hogy a részegség miatt két év alatt két ízben elítelt egyén elveszti szavazatjogát.

Távol áll tőlünk az, hogy az alkoholisták védelmére kívánánk kelni és a részegséget erénynek kívánánk feltüntetni, de amidőn tapasztaljuk, hogy a közigazgatási ügyek egy ezredrészében sem eredményes a jogorvoslat; a midőn tudjuk, hogy az idős szolgabírák által hozott határozat ellen használt felebbezést fiatal joggyakornokok bírálják felül és készítik el arra a másodfoku határozatot, tekintve, hogy az alispánok a működésük tág terére tekintettel még a legszorgalmasabb és lelkiismeretesebb munka mellett sem lehetnek képesek rá, — alaposan kell aggódnia attól, hogy e révén is igen sok független érzelmű egyén fog elesni az anélkül is nehezen beigazolható választójogosultságától.

A sok kivetni való rendelkezés mellett azonban van egy olyan rendelkezése is a 18 §. 2-ik bekezdésében a javaslatnak, amely rendelkezésért, ha az tényleg komoly volna és komolyan végre is hajtatna, a mai munkapárt egyetlen tagja sem lenne megválasztható.

A javaslat kimondja ugyanis, hogy az, aki a kormánynál tilosan közbejár, képviselővé nem választható. Tekintve pedig, hogy a kormány mai pártját csakis a tilos közbenjárások sikerének biztosítása mellett képes összetartani; tekintve, hogy egyes kinevezések stb. a tilos közbenjárások eltagadhatatlan eredményei, úgy hisszük, alig akad egy munkapárti képviselő, aki ily közbenjárástól mentesnek nyilvánítható.

Sajnos, ez a rendelkezés törvényerőre emelkedés esetén sem lenne végrehajtható, legalább az érzik ki a javaslatból akkor, amidőn nem mondja ki, hogy a miniszternél közbenjáró képviselő nevét és közbenjárásának okát, na meg annak eredményét, az illető miniszter akasztás terbe alatt köteles a „Budapesti Közlöny” útján nyilvánosságra hozni.

A javaslat szerint az összeírás és a választás szavazó körönként történik és ezen szavazóköröket a törvényhatóság állapítja ugyan meg, de a miniszter dönti el annak helyességét akkor is, ha senki sem élt volna ellene felebbezéssel.

OLVASSUK és terjesszük a függetlenségi lapokat, ezek védik jogainkat, küzdenek a hazáért!

Szekely Ferenc volt igazságügy-miniszter a maga nyílt lemondó levelében többek közt azt a sokatmondó kijelentést teszi, hogy: „Csak a végső kétségbeesés hajthatja ezt a népet uralkodó háza ellen s a történet folyamán sohasem az uralkodóház volt az, amely ezt a kétségbeesést maga ellen felidézte.”

Mily magas altűrőkben mozgó s mily művészi hangzó önámítás ez, a történelmi kiáltó igazságok semmibevételével, sőt agyonfalzifikálásával, — csengő-bongó szép hegedűszóban, a magyar nép végső kétségbeesésének küszöbén. Ennek a nemzeti kétségbeesésnek persze — Székely Ferenc szerint — oka lehet bármi más, így p. o. a sóhivatal vagy az utszéli kereszt, sőt okozói lehetnek a sziámi ikrek is, de valamint a történet folyamán soha sem volt, úgy ma sem oka a magyar nép és a magyar haza kétségbeesítő nyomorának és kiáltó sérelmének az uralkodóház.

Ha ezeket a szavakat nem egy olyan ember mondaná, aki Magyarországnak a koronaügyésze és igazságügy-minisztere volt, egyszerűen be tudnók ezt az abszurdum elszólást az ő műveltsége, tudományos előkészültsége fogyatékoságának s a történelmi ismeretek terén való analfabétaságnak; így azonban, vagy sajtóhibával, vagy otromba tévedéssel, előkelő szószátyárkodással s legfelsőbb kegyért esengő józanészellenes visszakinálkozó kuvasz füllentéssel lehet csupán dolgunk.

A kegyelmes Ur úgy látszik, még nem adott föl minden reménnyel, hogy az uralkodó kegyeibe, mint virklicher Miniszter egy közel jövőben visszarimánkodhatja (előtte mindennél becsesebb és drágább) Önmagát. Ám tessék, ha jól esik! de ne ilyen módon, amely fölött még egy jól nevelt IV-ik elemi osztályos magyar tanulógyereknek is, tudományos alapokra fektetett joga és erkölcsi kötelessége megbotránkozni.

Nem akarjuk elhinni, hogy Székely Ferenc kegyelmes ur — méltó kegyelettel és elismeréssel ne tudna viselkedni azoknak a magyar haza és magyar nemzet életfontartásának és létérdekeinek oltalmazásában 1526. óta mind a mai napig elvérzett, hősi halált halt és mártír kinokat szenvedett magyar hazafiaknak a halhatatlan emléke iránt, akiket azért, mert hazájokat jobban szerették és többre becsülték, mint önmagukat és a bécsi kegyet legázolt, verbetiport s az élők sorából kigyilkolt az „uralkodóház” az általa felidézett hazafiúi kétségbeesés élethalál harcában.

Ne méltóztassék ezeknek a történelmi tényeknek elhomályosításán buz-

gólnodni, — kegyelmes uram! Hiszen azért, ha nem vetkőzi is le ennyire a maga tudományos készülségű emberi méltóságát: mint nyugalmiba vonuló miniszter épügy megkapja a maga miniszteri busás nyugdíját.

Ő Felsége „az uralkodóház jelenlegi feje” sokkal fennköltebb és emberiesebb gondolkozású uralkodó ember annál, semhogy azt követelje egy nyugalomba vonuló minisztertől (szolgájától), hogy ez, mielőtt a „jól kiérdemelt nyugalomba vonulna”, efeletti elkésredésében meggondolatlan és megbotránkoztató hülyeségeket beszéljen, sőt azokat a nagy nyilvánosság előtt sajtó útján is publikálja és ezáltal magát nevéssé tegye.

Ő Felsége ismeri a történelmet s aligha visszaszegődtet valaha magához egy olyan miniszterviselt embert, aki a históriával és a jólésszel ennyire hadilábon áll!?

Csak tessék nyugalomba vonulni és hallgatni. Nemzetboldogító és homentó nagy gondoljai közepette azonban, szenteljen a kegyelmes ur néha-néha egy kis időt a história tanulására is. (Debrecen) **Dr Király Péter.**

Romániai szökött katona Szekelyudvarhelyt.

(Saj. tud.) Diplomáciai tárgyalásra alkalmat adó fogást csinált e hó 25-én delelőtt a szentgyházafalvi esendőrör járóra, melynek tagjai: Dobos József őrmester és Cziko Miklós esendőr volt.

A vargyasi csárda mellett egy gyanús alakot fedezett fel a csendőrségi járó. Erdelklődni kezdettek iránta és kérdőre vonták az ípsét.

E közben kitudt, hogy az illetőt Bony Vaszilie-nek hívják, 21 éves, galaci illetőségű és a román király VII. számú szekerész ezredéhez tartozó katonaszökevény.

Az oláh katona — állítása szerint — még 1912. évi december 12-én megszökött ezredétől és pedig azért, mert a háborútól félt. Azóta Háromszék- és Udvarhelyvármegyék erdős havasain tartózkodott.

A szentgyházafalvi esendőröről beszállították Székelyudvarhelyre, a csendőrségi szakasparancsnokságra. Itt aztan Reschner Győző esendőrhadnagy, szakasparancsnok azonnal intézkedett és a legközelebbi hadtestparancsnoksághoz, tehát Nagyszebenbe kísérlette.

A XII. hadtestparancsnokság megejtven az előirt vizsgálatot: Bony Vasziliet visszaküldötte Székelyudvarhelyre, hol aztán az udvarhelyi járás szolgabírói hivatalánál hoszszu jegyzőkönyvet vettek fel vele és átadták a hadkiegészítő parancsnokságnak. Innen aztán ismét visszakísérték a hadtestparancsnoksághoz Nagyszebenbe.

Lukácsffy József tb. főszolgabíró hallgatta ki e hó 27-én a katonaszökevényt. Azonban semmi igazolványa nincs és így most diplomáciai uton kell majd megállapítani, hogy Vaszilie tényleg az-e, akinek ő magát állítja s vajjon szabadon bocsátható-e?

Rövid séták a városi költségvetés körül.

Irta: Szabó József szabó, városi képviselő.
IV.

Ingatlanok jövedelme.

A község tulajdonát képező ingatlanok jövedelménél, a harmadik tétel az a kert, melyet a katonaság bír. Azonban nem épen erről a kertről lehet szó, mert ha a költségvetést olvassuk, bámulattal kell lássuk: miket bír a katonaság és hogyan?

Első helyen emlitem az Olajos-féle és egy más műkertet az összes épületekkel együtt, majd a katonai gyakorlótér, a katonai kórházat, a hadkiegészítőt, lektanyát melléképületeivel, barákakat, szóval egy egész városrészt palotákkal beépítve és pár olyan kertet, melyért a mostani viszonyokhoz mérten, ha házhelyeknek eladnók, négyszög ölenkint 30—40 koronát kapnának.

Igaz, elődeink azzal a számítással vettek meg e területeket, hogy kaszárnyát építenek rá, ha még vagy két századot ide helyeznének, vagyis a folyton vándorló ezred központját Székelyudvarhelyt telepíték meg. Azonban ez — úgy látszik — jámbor ohajítás marad. Hiába lett még Kállay Tamásból is munkapárti képviselő. Itt csak rontani tudják a forgalmat, de emelni — csupán az adót képesek.

Én a magam részéről különben a katonaságot nem tartom oly rendkívül nagy hasznot hajtó valaminek, amint azt nálunk igen sok városi képviselőtársam is gondolja. A polgárság általánosabb részének vajmi kevés haszna van belőle; leszámítva a mézárós- és korcsmárosokat... (Cikkirónak e nevezet nem osztjuk, mert a baka mindig motoz, jön-megy s úgy a hazulról hozott, küldött pénzeszkéjét, mint az itt kapott összegeket elkölti. Viszont a hozzá tartozók többször meglátogatják s akkor még a cikkirótól is vásárolhatnak egyet-mást. Szerk.)

Elismert dolog, hogy szemszéd falvaink nem tudnak annyit termelni, avagy talán nincs is annyi helyük, hogy gabonával, zöldséggel, tejjel és hússal, szóval ételmiszterrel e város közönségét ellássák. Ez többször nyilvános panasz tárgyát is képezte. Emiatt akkora drágaság van, hogy Budapesten olcsóbban lehet megélni.

Már most, ha ide hoznának 7—800 embert, akkor mi lesz velünk? A drágasági pótlék kérése állandósul és a városi szegényebb iparosok kivándorolnak. A kofák pedig majd az urinőket, ha valamit olcsón kérnek, nem csak alaposan összeszidják, de még meg is verhetik. Egy haszon még lehet: olcsóbb és több lesz a cseléd.

No, de ez csak az én véleményem, a mit a szászoktól tanultam és ami a latta nem igen sokat nyom. Nekem nem is volt és nincs szándékom ezek ellen agitálni. Csupán arra akartam rá mutatni, hogy azokért a fennebb felsorolt helyek- és házakért, a város évente tizennégyezer koronát kap s rá költ (csak a múlt évi állapotot véve) házak és kutak javításáért, szalma, seprő, vizesártya, az elromlott avagy bacillusos kutak víz helyett borvizért — 8—9 ezer koronát.

Tehát ezért a rengeteg házáért, kertekért stb., ami egy félvárost elfoglal, a jövedelem mindössze 5, irva is ötezer koronára tehető. A város maga pedig egy olyan férháért, ahol a hivatalnokok heringmokra szorongva, a képviselőtestület tagjai pedig az ugynevezett „nagyterem“-be főn. Irva sem férnek el. — Háromezer koronát fizet.

Hol itt az arány, hol a reális számítás, hol a polgármester és hol van a képviselőtestület!...

A többi ingatlanokról, majd a következő cikkben szólok.

Földmivelő ipartársulat Székelyudvarhelyt.

(Saj. tud.) Jó néhány évtized óta áll fenn a „Székelyudvarhelyi Földmivelő Ipartársulat“, mely eleddig temetésekre és más kivonulásokra fektette a fősúlyt. Ezuán már másképpen lesz. Az összetartás erzetének ápolása mellett, majd belépnek tagul a gazdakörbe és a földmivelés terén is igyekeznek közös érdekeiket előbb vinni.

Az ipartársulat mostani elnöke: Szalay Ferenc, ki felesége szül. Feleki Rebeka közreműködésével, gyönyörű zászlót készített és azt a minap Pál István apát-kanonok, főesperes-plebános a plebánia templomban, ünnepélyesen felszentelte, nagy hatású beszédet tartván a szőlőtől kiindulva, a földmivelésről.

A zászlóra Hermann György festett szépen sikerült arany buzakalász koszorút, valamint két és a napot, mint a földmivelés szimbólumait; ugyanitt ragyog a társulat címe: „Székelyudvarhelyi Földmivelő Ipartársulat“ és alatta 1912. A zászló másik oldalán a Jézus szíve kép foglal helyét.

A zászlószentelésre ünnepélyesen vount fel a társulat minden tagja a zászló alatt. Utóbban küldöttség hívta a menetbe Frölich Ottóné szül.

zászlóanyát, ki e tisztelet magára vállalta.

A felszentelt lobogó alatt ismét ünnepélyesen távoztak haza az Isten házából, hol fogadalmat tettek, hogy testvéries egyetértéssel közös mindnyájuk javára működnek.

A kiosztott zászlószegeket a következők váltották meg a felsorolt nagylelkű adományukkal:

Frölich Ottóné zászlóanyja 80 K, Ugron János főispán, Szöcs József 30—30 K, Frölich Ottó tanár, Mikes János gróf szombat-helyi püspök, Sebesi János dr. alispán, Simó Mátyás városi pénztárnok, Szabó István föld-birtokos, Kovács Domokos földbirtokos, nyug. adóellenőr, Szöllösi Sámuel szeszgyáros, Udvarhelymegyei Takarékpénztár R. t., Székely Gazdák S. övetkezete (Jeszenszky János vezető), Czerják Lajos 20—20 K, Dr. Valent-sik Ferenc orsz. képviselő, Gotthárd János polgármester, Szombathely Lajos főkapitány, Soó Domokos polgármester-helyettes, Persián János kereskedő, Csató Imre kereskedő, Gergely Ilonka, Fábian József gyáros, Becsek Aladár, Sükkösd Miklós szállodás, Özv. Heitz Vilmosné kereskedő, Jakab Lajos kovács-mester, Fazekas ipartársulat, Bokor István 10—10 K, Pál István apát kanonok, Dr. Ferenczy Béla rendőrcapitány, Barcsay Károly kereskedő, özv. Gonda Jenőné, Papp-Zakor József, Zimny Ferenc, Ásztalos Ipartársulat, Bokor Domokos, Hancz Sándor szabómester, Barabás Miklós 5—5 K, Gönczi Lajos ref. koll. igazgató 6 K, Szabó Ipartársulat, Orbán Sámuel 4—4 K.

Fogadják a szives adományozók a Földmivelő Ipartársulat hálás köszönetét.

Színes képek.

Szinte kilépett.

Hajmeresztő esetről számol be Szentkirályról egyik alkalmi tudósítónk. A vármegye kerületi munkapárti elnöke, rendetlen haragra gerjedt, mert a főispáni ebédén hálálatlan mellőzés érte. Elkövettek ugyanis azt a merész tapintatlanságot, hogy nem a főasztalhoz ültették és ezért valóban megfontolást érdemlő botrányos esetért, rögvést ki akart lépni a munkapártból.

A ravasz mungók azonban tul jártak a bőszen-elnök eszén. A mint nesztét vettek a borzasztó veszedelemnek, a kerület székhelyére fene nagy mungógyűlést hívtak egybe. A hagymás tokány elfogyasztása után, az elnökért küldöttséget menesztettek és meg-

érkezésekor irtózatossá eljenzést csaptak, a sárga-fekete színű lobogót háromszor hajtották meg előtte és több üdvölvést is tettek tiszteletére.

A kíséret elnököt ez a demonstráció meghatotta s a máskülönbben is nagy tudású és különösen kitűnő szónoki hírnek örvendező jeles férfi, 90 perces hosszú beszédet mondott.

... És most ő főzte le a hallgatóságot. A 90 percből másfél percet a választó-jognak minél szélesebb kiterjesztésére, 86 és fél percet pedig — különösen a régi gyakorlatot, szokás-jogot tartva szemelött — azt fejtegette, hogy jövőben a vármegye területén adandó diszbedek- és bankettek a megyei nagyságok (köztük első sorban ő), a főasztalnál minő sorrendben telepítesse-nek le, hogy később aztán baj ne legyen belőle.

Két perc alatt aztán kinyögte azt is, miután — szerinte — a munkapárt hajója még eléggé nem süllyedt (bölcs pocogérhez illően), benne marad továbbra és elnököl-mig az eszem-iszom tart.

Az önzetlen beszéd leirhatatlan zajt keltett, a sárga-fekete zászlónak volt dolga és az üdvölvések ismét rogyásig durrogtak. E közben pedig a derék szál elnök a járás „vitéz“ vezérkari főnökével több ízben cviki-puszit váltott (tábló) s a gyűlés végződött.

Hagymás tokány, cviki-puszi, sárga-fekete lobogó és üdvölvések!...

Brrrrrr!!! Jó mulatságot! Igyál Samu, még ma többet is veszítesz te!

Nota bene! Az alispán a Firtos-hegyen keresztül vivő és azt átszelő, most épülő vicinális ut, valamint e hegyet a zsácodi tétővel összekötő új vashid munkálatainak, úgy közigazg., mint mérnöki szempontból leendő felülvizsgálataival levén elfoglalva, a gyűlésből — lekéselt. Tiszát, Lukácsot és a főispánt sürgönyileg üdvözölték (pénzükbé ugy se kerül), de az ezekre szóló válaszok még ismeretlenek... *Bükküli.*

Irodalom.

Dávid Ferenc képes életrajza.

A reformáció egyik legújabb magyar vezérének, Kolozsvár reformátorának, a lángnyelvű szónoknak, Dávid Ferencnek rövid életképét, a Dávid Ferenc-Egylet megbízásából Pap Domokos főgimnáziumi tanár oly sikeresen írta meg, hogy mindenkinek gyönyörűsége telik benne, ha elolvassa. A könyv bíráló: Kozma Ferenc, Boros György dr. Kelemen Lajos ezeket mondják:

„Bevezetésében áttekintést ad a reformáció magyarországi előzményeiről, s erdélyi fejlődéséről az 1856-iki tordai országgyűlésig, a vallásszabadság elvének kimondásáig s itt tér át David Ferenc élete megrajzolására. A tulajdonképpeni életrajzot nyolc fejezetben adja és külön sikerült végszóval zárja be.

A fejezetben fokról-fokra vezet olvasóját David nyomán az előhaladás útján. Lépekről-lépesre megérteti, érzeteli küzdelmeit, kiemeli jelentőségét s a kor rajzának egy-egy jellegzetes részletével nagy vonásokban a megértésre szerencsés háttérnyújt. Utolsó három fejezetében David tragikus bukását írja meg. Az író tárgyalása érdeklődésünket lekötő, szerencsés, népies hangja megnyer. Hőse iránt rokonszenvet ébreszt. Bukását sajnáltatni tudja. Mindenben sikerült, jó munka. A Dávid Ferenc Egylet a művet 100 koronával jutalmazta.

Mindenkinek szól a Dávid Ferenc új életrajza. A művelt közönségnek azért, mert könnyen egy óra alatt, ellehet olvasni, hogy fölfrissítsék és ujjal bővítsék, amit más könyvből olvastak. Ifjaknak és akik keveset olvashatnak, olyan becses tájékozó, amilyenre régóta vágyik mindenki. Itt van hát az idő

és az alkalom, hogy Dávid Ferenc beköltöz-
zék minden házhöz.

Hogy mindenki hozzá juthasson, arról
a D. F. Egylet gondoskodott, mert csak 50
fillér, postán küldve 56 fillér a jól kiállított
csinos könyv. Az életrajz mellett számos
szép kép van, u. m. Dávid Ferenc képe, Já-
nos Zsigmond fejedelem, David Ferenc a
tordai országgyűlésen, Kolozsvár képe a
Dávid Ferenc korából, Blaudrata György,
Servet Mihály, a kerekő, a dévai vár, a
Dávid Ferenc pecsétje és sajátkezű aláírása.

A Dávid Ferenc Egylet reméli, hogy ezt
a jó alkalmat mindenki fölhasználja. A meg-
rendelések Kolozsvárra a Dávid Ferenc Egy-
let címére küldendők.

HIREK.

— Borszékly Soma szobra.

A Budapesten lakó székely ifjuság
„Péterfy-asztal” társasága mozgalmat
indított, hogy Borszékly Soma nyug. mi-
nisteri osztálytanácsos sirjához Nagy-
szebenbe a székely nemzet kegyelele
méltó siremléket állítson. A társaság
megbízásából Péterfy Tamás kiváló
írónk február 2-án Nagyszebenbe uta-
zik az özvegyhez, hogy a család bele-
egyezését kikérje. Nagynevű szobrá-
szunk: Köllő Miklós sirjához is ez a
„Péterfy asztal” társaság állított gyö-
nyörű márványszobor siremléket a bu-
dapesti temetőben. Borszékly Somának
annyi édes székely fia van, akiket se-
gített, hogy koronánként is már össze-
gyűl a szoborműre való összeg. Bor-
székly Soma kitűnően sikerült arcképét
és életrajzi leírását a „Székely-Udvar-
hely” következő számában hozni fogjuk.

— **Megbízás.** A vallás- és közoktatás-
ügyi miniszter Killyéni Endre hosszufa-
lusi állami polgári iskolai igazgatót Csik-,
Háromszék-, Udvarhely-, Nagyküküllő-, Hu-
nyad-, Szóben-, Fogaras- és Brassóvarme-
gyék összes polgári és felsőnépiskoláinak látó-
gatásával az 1913. évi február 1-től 1914—5
tanév végéig terjedő időre megbízta.

— **A püspök adománya.** Majláth gróf
erdélyi püspök jószágos szívét jellemzi ez a
10 K-nyi adomány is, amelyet a „Székelyud-
varhelyi Földmívelő Ipartársulat” egyik zász-
lószegeinek megváltása fejében küldött a
társulatnak. A szelid lelkű, nemes szívű szent
Atya adománya, nagy örömet és lelkesedést
keltett a Társulat körében.

— **Szabad lyceum.** Vasárnap Dr Imre eh
Domokos, Udvarhelyvármegye közkezházának
kiváló tudású igazgató-főorvosa tartott rend-
kívül érdekes előadást az iparosok szabad
lyceumán. A baleseteknél előforduló sérülé-
sekről, az első segélynyújtásról és a sebei-
gyógyulásáról beszélt népies, könnyen meg-
érthető modorban. Az ilyen és egyáltalán a
szabad lycemi előadások szövegét, érdemes
volna néhány ezer olcsó füzetkésbe foglalva,
a közönség között terjeszteni s így mara-
dandóvá tenni. A szó elhangzik, az írás meg-
marad. Egész végig feszült figyelemmel hall-
gatta a termet zsufolásig megtöltött közönség
az előadást és befejezőkor zajos tapsal,
lelkés éljenzéssel hálálta meg az érdemes
előadó fáradozását. Ugy az előadónak, mint
a szavaló iparos ifjunak Gál Imre tanító,
bizottsági jegyző mondott köszönetet.

— **Sajtópörök.** A marosvásárhelyi esküdtbíró-
ság László Miklós gróf pártatlan el-
nöklésével február 3-án kezd meg az évi
ciklusát. E napon Oroszlány Gábor, az
„Ellenőr” politikai lap felelős szerkesztője-
nek sajtó útján elkövetett rágalmazási ügyét

tárgyalják. Mult év augusztusban, mikor Lu-
kács László miniszterelnök Nagyneveden
beszédet tartott és arra a mungók odasereg-
lettek, politikai nézeteinek adva kifejezést,
egyik bizottsági tag sértve érezte magát s
kiváló újságíró kollégánkat, az esküdtbírók
elő állítja most. — A következő napon már
udvarhelyvármegyei ügy kerül szóra. *Osváth*
Árpád ügyvédjelölt, székelykereszturi lakos
áll az esküdtbírók elé egy régebbi ügy
miatt, amely Székelyudvarhelyt már egyszer
szakbírószékig elintéztet nyert s a melyet
aztán a Kuria illetéktelenség miatt megsem-
misített és esküdtbírókhoz utalt. *Osváth* a
„Székelykeresztur” c. lapban *Jeddi* Tamás
földbirtokosról azt állította, hogy a székely
kirendeltség és a földművelésügyi miniszte-
rium félrevezetésével, magának legelő javi-
tás címen jogtalan segélyt eszközölt ki. A
segélyt úgy kapta, mint közbirtokosság, holott
ilyen Rugonfalván nem létezett. Ez ügyben
egy sereg földbirtokos és a székely kiren-
deltség vezetője: *Koós* Mihály is tanúnak
van megidézve. — *Kun* László brassói róm.
kath. lelkésznek a „Brassói Új Lap”-ban el-
követett zsidó hitfelekezeti elleni izgatás miatt,
ügye, február 8-án *Fey* József ékszerész el-
len az „Ellenőr”-ben közölt nyílt-tér kerül
tárgyalásra. — Befejezésül *Szász* Jenő, a
sepsiszentgyörgyi „Független Székelység” c.
lap szerkesztőjének ügyét vesszük elő. Három-
székvarmeger június 4-én bizalmat szava-
zott a kormánynak. Ez alkalmából *Szász* azt
írta lapjában, hogy *Sántha* János egyik tvh. biz.
tag nevére szavazathamisítási követelt el. A
tárgyaláson *Szentkeresztly* Béla báró főispán,
Dr *Király* Aladár alispán, *Gödr* Ferenc sepsis-
zentgyörgyi és Dr *Török* Andor kézdivá-
sárhelyi polgármesterek, a megyei tisztvisel-
ők, 25 tvh. biz. tag, összesen 40-en főgnak
résztvenni.

— **A farsangon utolsó** fillérestétele volt
a hó 28-án a polgári önképző és segélyző
egyletnek. Jövő kedden már nem lesz fillér-
estély. E helyett február 16-ára színelőadás-
sal egybekötött táncmulatságot terveznek. A
mostani fillérestély igen jól sikerült. *Reiner*
Juliska szépen szavalt. *Rozsondai* *Viktor* ta-
nár pedig *Nagy* Ferenc tanár hegedűkísere-
tével nagy tetszés mellett énekelt. *Papp*
Lenke és *László* *Tibor* sikerrel adtak elő
egy magánjelenetet. *Rajk* *József* pedig nagy
hatással, *Kónya* *Jancsi* zenekarának kísé-
retével melodramát adott elő. Éjjelig tartó
kedélyes táncmulatság következett, a melyen
a szépségű közönség igen jól mulatott.

— **Megszűnő postahivatal.** Valahányszor
ilyesmirel adunk hírt, bizonyos fájdalommal ér-
zünk. Faj a visszafejlődés, melyet egy-egy
megszűnő postahivatal avagy postaügynök-
ség jelent. Ezuttal arról van szó, hogy Ud-
varhelyvármegye *Siménfalva* községében a
postahivatal a hó végével ideiglenesen meg-
szűnik. A nevezett hivatal kezbesítő körébe
tartozó *Médesér* és *Székelyszentmiklós* kö-
zségek pedig ismét visszakerülnek a székely-
kereszturi postahivatal forgalmi körébe. Te-
hat szegényedünk, koldusodunk. Nem előre,
hanem visszafejlődünk...

— **Mulatság.** A székelyudvarhelyi igaz-
ságügyi hivatalszolgák kosaras mulatsága
Barkóczy *Albert* „Hungária” szállójának ter-
meiben nagyon jól sikerült. Egész éjszaka
kedélyesen és feszületlenül mulatott a jó
kedvű társaság reggel hat óráig. A ropogós
csárdásokat a bögözi cigányzenekar huzta. A
mulatság ügyes rendezése: *Kerestély* *István*,
Kerestély *Lajos* és *Ferenc* *Lőrinc* érdeme,
akik mindent elkövettek, hogy a közönség
jól érezze magát.

— **A Magyarországi Munkások Borkant-**
és Nyugdíjegyletének központi választmánya
tegnapi ülésében tárgyalta az 1912-ik évről
megállapított mérleget. E szerint az egylet
törzsvagyona 1912-ben 1.629,103 koronával
emelkedett s jelenleg az egylet teljes va-
gyona a tizmillió koronát fölülhaladta. A

mult évben 29168 új tag lépett az egyletbe
a rëndes fizető tagok száma százhatvan-
nyolcezer. A fiókpénztárak száma ország-
szerte 469. Az egylet közhasznú működését
legjobban igazolja az, hogy eddig 1820 rok-
kant és elaggott munkásnak ad élelfogytig
840-től 1343 koronáig terjedő állandó heti
segítségét, továbbá 484 árvának ad 14 éves
korukig heti 140-től 218 koronáig terjedő
állandó neveltetési járulékot. Az egylet 1903
március óta mostanig 2.417,155 korona se-
gély összeget fizetett ki a rokkantak, árvák
és özvegyek támogatására. A huszadik évi
küldötték közgyűlését április 27-ikére tűzték
ki a régi országháza gyűléstermében. Az
egylet évi 7000 korona állami támogatásban
részesül. Az egylet vagyonából nyolc millió
korona 4 és 4 és fél százalékos értékpapi-
rokban, a készpénz 9 elsőrendű penzintézet-
ben van elhelyezve. Az egylet iránt érdek-
lődők fölvilágosítást kaphatnak Budapesten,
a központi irodában, VIII., József-utca 23.
szám alatt, az egylet saját házában, ugyszin-
tén a székelyudvarhelyi 138-ik fiókpénztár
elnökségénél.

— **A posta, mint könyvkiadóhivatal.** A
posta- és távirtdigazgatóságok közlekedésről
rendeletet adtak ki arról, hogy a tömegesen
postára adandó küldemények (egy alkalom-
mal rendszerint 26 darabnál több ajánlott
levél vagy postacsomag részére külön be-
kötött postai feladókönyvek adatként ki és
pedig kisebb és nagyobb alakban. Ez azért
lesz, hogy a feladók küldeményeik adatai-
nak a postai feladó-könyvbe már otthon tör-
ténő bejegyzése által, a feladókönyvek ki-
állításával járó időt megtakarítsák és a pos-
tán azért várniok ne kelljen. Ez eddig rend-
ben van. A közönség érdekeit szolgálja és
helyes. Azonban az, hogy a könyvek 70 és
50 fillérért a postahivataloknál szereshetők
be, ez már az adófeladó érdekltségük rová-
sára történik s azért nem helyeselhető, sőt
bele ütközik az ipartörvény rendelkezéseibe
is. Tessék megállapítani az alkalmas minta-
rubrikákat; ez a postadigazgatóságok feladata.
Azonban arra a terepnumra kalandozni, a
hol a törvény által biztosított magán-ipar-
jognak van helye, betolakodni — nem sza-
bad. Ez ellen határozottan tiltakozunk, mert
legkevésbé sem lehet a posta feladata,
hogy könyvkiadással és könyvkereskedelem-
mel iparszerűleg foglalkozzék. A postai fel-
adókönyvek nem érték-cikkek. Azok — hi-
vatalos pecséttel lezárt zsinórozással, oldal-
számozással utólagosan ellátva — eddig
bármelyik szakmabeli iparos által előállitha-
tók voltak.

— **Nincs „Előpataki ásványvíz”** Szé-
kelyudvarhelyt. Pedig az ásványvíz forgalmi
résztvénytársaság a gyógyvízre is reá tette
keztét, hogy nagyobb forgalmat csináljon. Ugy
látszik — nem annyira forgalmat, mint in-
kább pénzforgalmat akart elérni a túl magas
árakkal. Hiszen egy üveg víz 26 fillér Szé-
kelyudvarhelyt és így sem lehet kapni.

— **Tenyészállat- és gépkiallítás.** Az er-
délyi gazdasági egyesület a földmívelé-
sügyi kormány támogatásával. Az előké-
szítő munkálatokat az egyesület már megin-
dította és fölhitva a tenyésztőket, hogy a
kiállításra felhajtandó állatokat idejében vá-
lasszák ki.

— **Nyugdíjasok és nyugdíjas özvegyek**
részére szabályszerű, a kir. Adóhivatal által
jóváhagyott minták szerint elkészített nyugta-
pótlapok, kaphatók *Betegh* *Pál* könyvnyom-
tató intézetében Székelyudvarhelyt, *Kossuth*
utca 51 sz. alatt. E minták bármelyik adó-
hivatalnál használhatóak a nyugdíj-illetmények
felvételéhez.

Tanulónak 2-4 középiskolai osztályt végzett fiut felvesz *Betegh* *Pál* könyvnyomtató-intézetébe Székelyudvarhelyt. A fiu havi fizetést kap.

